

Rezumate

Corneliu-Liviu Popescu, Remediile disponibile în cazul întreruperii voluntare și generalizate a serviciului public al justiției.

Rezumat: În caz de întrerupere voluntară și generalizată de magistrați a serviciului public al justiției, dreptul intern român, în contradicție cu art. 13 din Convenția europeană a drepturilor omului, nu prevede niciun remediu efectiv în scopul remedierii pretinselor violări ale dreptului de acces la instanțele judecătorești și/sau ale dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Remediile judiciare sunt iluzorii, întrucât ele necesită desfășurarea activității de instanțele judecătorești, remediile administrative nu sunt susceptibile de efect util sau nu asigură o procedură echitabilă, în timp ce remediile constituționale care sunt independente de activitatea instanțelor judecătorești (excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul poporului și cererea de soluționare a unui conflict juridic de natură constituțională între autoritățile publice), chiar dacă sunt remedii reale, sunt susceptibile să remedieze situația victimei și se derulează în mod echitabil, totuși ele nu au caracter efectiv, nefiind accesibile potențialei victime.

Cuvinte cheie: Justiție. Instanțe judecătorești. Întreruperea serviciului public. Dreptul de acces la instanțele judecătorești. Dreptul la un proces în termen rezonabil. Remediu efectiv.

Cristi Danileț, S-a pierdut umanul din judecător? O reflecție asupra evoluției jurisprudenței constituționale privind convingerea judecătorului și rostul justiției

Rezumat: Lucrarea analizează evoluția jurisprudenței Curții Constituționale a României privind conceptul de convingere a judecătorului, urmărind transformarea acestuia în trei momente decisive: Decizia nr. 171/2001, care a consacrat o viziune formalist-legalistă ce separă conștiința morală de actul de judecată; Decizia nr. 778/2015, ce redeschide spațiul rațiunii morale prin distingerea dintre conștiința morală a persoanei și conștiința juridică formată la finalul procesului; și Decizia nr. 47/2016, care reconfigurează structura convingerii judiciare prin instituirea standardului îndoielii rezonabile – introdus deja prin Noul Cod de procedură penală în 2014 și consfințit constituțional – ca mecanism de obiectivare a certitudinii în materie penală, controlând totodată subiectivitatea deliberării. Studiul arată că parcursul de la formalismul din 2001 la prudența metodologică din 2016 nu reprezintă o evoluție

liniară, ci o succesiune de corecții doctrinare care reflectă tensiunea dintre legalitate și umanitate.

Lucrarea susține că justiția nu poate fi redusă la aplicarea silogistică a normei, întrucât judecata implică o formă de rațiune morală ce nu poate fi eliminată fără a compromite sensul actului jurisdicțional. Analiza comparativă cu tradiția europeană a echității, cu filosofia hermeneutică și cu literatura contemporană privind rolul judecătorului arată că convingerea nu este o expresie a subiectivismului, ci o operațiune deliberativă în care se întâlnesc rațiunea, experiența și responsabilitatea față de om.

Concluzia studiului este că „umanul din judecător” nu a dispărut, ci a fost treptat redefinit: restrâns în 2001, recontextualizat în 2015 și disciplinat epistemic în 2016. Restaurarea echilibrului dintre lege și conștiință necesită însă măsuri instituționale concrete — în special în formarea judecătorilor, în cultura motivării și în practica controlului constituțional — pentru ca justiția să rămână un act de sens, nu doar un mecanism formal.

Cuvinte-cheie: convingerea judecătorului, conștiință, justiție constituțională, echitate, rațiune morală, umanism juridic, reformă instituțională.

Dezideriu Gergely, Dinamica „infrafracțiunilor de ură” în ecosistemul discriminării și a factorilor care influențează investigarea actelor induse de motive discriminatorii în logica jurisprudenței CEDO și a perspectivelor academice. Set de date nr. 1: „neîncălcare”

Abstract: Cercetarea academică privind infracțiunile motivate de ură a evidențiat numeroase critici legate de dificultățile conceptuale și instituționale în recunoașterea motivațiilor discriminatorii. Printre acestea se numără ambiguitatea definițiilor, tensiunile dintre criminalizarea urii și protecția libertăților individuale, dar mai ales obstacolele instituționale precum sarcina probei și standardele probatorii excesive. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) oferă un reper esențial, dar și controversat. Instanța nu utilizează o terminologie fixă pentru „infrafracțiuni de ură”, ci recurge la formule variabile — „incidente declanșate de atitudini suspectate de discriminare”, „motive discriminatorii” sau „infrafracțiuni motivate de prejudecăți” — ceea ce reflectă o abordare conceptuală fluidă dar și fragmentată.

Investigarea jurisprudenței CEDO în care nu se constată încălcarea art. 14 relevă existența unor tipare recurente ce limitează recunoașterea explicită a discriminării în cauzele privind infracțiuni motivate de ură. Aceste tipare se manifestă sub forma inflației probatorii, prin aplicarea unui standard excesiv de ridicat al probelor; a decuplării faptelor de motivele discriminatorii, prin privilegierea circumstanțelor individuale în detrimentul contextului structural; a validării formale a investigațiilor, chiar și atunci când acestea sunt superficiale sau nu examinează motivația discriminatorie; și a acceptării explicațiilor alternative, care neutralizează suspiciunile de discriminare. În ansamblu, aceste tipare evidențiază faptul că art. 14 rămâne subsumat cadrului probatoriu și procedural, constatarea cauzalității cu

motivația rasistă având caracter excepțional. O evaluare completă a acestor rezultate reclamă, însă, suprapunerea cu jurisprudența CEDO în care se constată încălcarea art. 14, pentru a surprinde limitele și potențialul real al acestei garanții normative la nivel european.

Cuvinte-cheie: infracțiuni de ură, discriminare, motivație rasistă, inflație probatorie, validare formală, decuplarea faptelor de motivele discriminării, cadru probatoriu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Roland O. Thomasson, Dosarul Revoluției vs. Procurorul Militar Cătălin Ranco Pițu: „Fiecare structură a Armatei după ianuarie 1990 a concluzionat că teroriștii nu există”

Rezumat: Fostul procuror militar general Cătălin Ranco Pițu a susținut în repetate rânduri în presa românească că, după ianuarie 1990, „fiecare structură a Ministerului Apărării”, „fără excepție” - Aviația, Marina, Comandamentul de Apărare Antiaeriană a Teritoriului (CAAT), Infanteria și Tancuri –, ar fi ajuns la concluzia că „teroriștii” - așa cum erau numiți presupușii loialiști care luptau în numele lui Nicolae Ceaușescu în luna decembrie 1989 - nu existau. Acest articol examinează exact aceleași documente pe care le invocă Pițu - colegul meu, Andrei Ursu, și cu mine deținem o copie a Dosarului Revoluției - pentru a demonstra că realitatea este exact opusă: toate aceste structuri ale Ministerului Apărării au susținut că „teroriștii” au existat. De ce contează acest lucru? Contează pentru că reprezintă o hârtie de turnesol a capacității procurorului de a spune adevărul despre decembrie 1989 și, prin urmare, invalidează Rechizitoriul în sine, care acoperă uciderea și rănirea a mii de victime. O astfel de afirmație evident falsă despre rapoartele ulterioare acțiunilor ar trebui să ridice semne de întrebare cu privire la credibilitatea fostului procuror militar general Ranco Pițu.

Cuvinte-cheie: Generalul Cătălin Ranco Pițu, Dosarul Revoluției, teroriștii, Ministerul Apărării, victimele Revoluției, declarații false